

Huvudman

Håbo kommun
kommun@habo.se

Beslut

Datum 2025-12-18

Dnr SI 2025:3441

Sida 1 (11)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Gröna dalen i Håbo kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 3 juni 2025

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Håbo kommun att senast **onsdag den 18 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande utreda särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Håbo kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Håbo kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att rektorn, för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn eller den rektorn har delegerat det till, och för anmälningar som har inkommit men där utredning ännu inte har påbörjats, startar en utredning. Utredningarna ska ske i samråd med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 18 december 2025–18 mars 2026 samt vilket datum en utredning har startats för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar, anmäla behov av särskilt stöd, beslut om särskilt stöd, beslut om anpassad studiegång, särskilda stödåtgärder i förskoleklass och utredning av frånvaro.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2025:3441) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Gröna dalen som är en F–9 skola i Håbo kommun. Tillsynen omfattade bestämmelser gällande extra anpassningar, särskilt stöd och utredning av frånvaro.

Skolinspektionen beslutade den 3 juni 2025 att förelägga Håbo kommun att senast den 24 oktober 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar, särskilt stöd och utredning av frånvaro.

Håbo kommun har den 24 oktober 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har i samband med uppföljningen genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. en sammanställning av elevfrånvaro och beslut om anpassad studiegång. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Håbo kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla behov av särskilt stöd

I beslut den 3 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Gröna dalens arbete med att anmäla och utreda särskilt stöd, då det framkom att lärare inte alltid anmälde elever som trots extra anpassningar befarades att inte uppnå betygskriterierna eller de kriterier för bedömning som minst ska uppnås till rektorn. Vidare framkom att om en elev befaras att inte uppfylla kunskapskriterierna samtidigt som eleven visar en kunskapsmässig utveckling av vilken läraren bedömer att eleven kommer att uppfylla kunskapskriterierna i årskurs 3, 6 eller 9, så anmäls inte alltid eleven till rektorn.

Huvudmannen har den 24 oktober 2025 redovisat vidtagna åtgärder. Av den redovisning som huvudmannen inkommit med den 24 oktober 2025 framgår det att 168 elever har anmälts för utredning av behov av särskilt stöd under perioden den 3 juni 2025 till 24 oktober 2025. Av redovisningen framgår dock att vissa elever registrerats flera gånger.

Lärarna, representanter för elevhälsan och rektorn uppger i intervju att elever som trots extra anpassningar befaras att inte uppnå betygskriterierna eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppnås antingen kan anmälas i skolans digitala system eller vid samråd med elevhälsan. Vid samrådet diskuteras elevens svårigheter och utmaningar och lärare kan få möjlighet att få råd och vägledning av elevhälsans samlade kompetens. Om eleven ska utredas för behov av särskilt stöd kan eleven anmälas under samrådet. Lärarna uppger att enligt skolans nya rutin ska lärare anmäla elever för utredning av behov av särskilt stöd så fort en lärare befarar att en elev, trots extra anpassningar, inte kommer att uppnå kunskapskriterierna. Rektorn uppger i ett yttrande den 9 december 2025 att enligt skolans rutin ska lärare helst anmäla elever i behov av utredning av särskilt stöd efter att eleven lyfts för diskussion på samrådsmöte.

Lärare uppger i intervju att de i juni 2025 fick information från den föregående rektorn att de skulle anmäla alla elever som de befarade inte skulle uppnå kunskapskriterierna, elever som hade ett F i något ämne samt elever som hade hög frånvaro till rektorn. Representanter för elevhälsan och rektorn uppger att alla elever som anmäldes i juni 2025 inte hade kunskapsmässiga svårigheter, utan att det i flera fall kunde handla om elever som fått ett F i betyg till följd av att de missat ett prov och att eleverna inte getts extra anpassningar innan de anmäldes.

I intervju med rektorn framkommer att det sedan i juni 2025 inkommit 150 anmälningar om utredning av elevers behov av särskilt stöd till rektorn.

Utredning om behov av särskilt stöd

Lärare uppger i intervju att de genomfört pedagogiska kartläggningar som ska ligga till grund för utredning av elevers behov av särskilt stöd och att

lärarna skickat de pedagogiska kartläggningarna till specialpedagogen för en sammanfattande analys och pedagogisk bedömning. Rektorn uppger i ett yttrande den 9 december 2025 att lärare gör den pedagogiska kartläggningen baserat på vad som framkommer från bland annat samrådsmötena och att den pedagogiska kartläggningen fungerar som ett underlag för speciallärarens eller specialpedagogens utredning om särskilt stöd.

Rektorn har enligt delegationsordning som inkom till Skolinspektionen den 1 december 2025 delegerat ansvaret för att starta utredningar gällande elevers behov av särskilt stöd till speciallärare, specialpedagog och den biträdande rektorn. Rektorn uppger att en utredning om elevens behov av särskilt stöd kommer att startas i 100 av 150 fall. Att inte samtliga elever som anmälts kommer att utredas för behov av särskilt stöd förklarar rektorn med att elever anmälts för utredning av behov av särskilt stöd av den föregående rektorn utan att eleverna i ett första skede givits extra anpassningar samt att det bland de anmälda eleverna fanns elever som fått ett F i betyg till följd av att de missat ett prov. I ett yttrande den 9 december 2025 uppger rektorn att en del elever varit registrerade som anmälda flera gånger i skolans digitala system samt att vissa elever kunnat sorteras bort efter samråd med lärare och elevhälsan. Rektorn konstaterar dock att det finns flera brister i att så många elever anmälts för utredning av behov av särskilt stöd av den tidigare rektorn.

I en skriftlig komplettering den 12 december 2025 uppger huvudmannen att rektorn startat 108 utredningar gällande de 150 anmälda elevernas behov av särskilt stöd och att 68 utredningar genomförts.

Beslut om särskilt stöd

I beslut den 3 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Gröna dalens arbete med att fatta beslut om särskilt stöd eftersom det fanns en elev på skolan som hade anpassad studiegång utan att ha ett åtgärdsprogram.

Huvudmannen har den 24 oktober 2025 redovisat vidtagna åtgärder. Huvudmannen uppger i redovisningen att skolan har upphört att ge elever särskilt stöd utan åtgärdsprogram och att 19 elever haft ett aktivt åtgärdsprogram under perioden den 3 juni 2025 till den 24 oktober 2025. Huvudmannen uppger vidare att samtliga beslut är fattade av rektorn och att en uppföljning av åtgärdsprogrammen sker var sjätte till var åttonde vecka enligt elevhälsans rutin.

Av skriftliga kompletteringar den 9 och 12 december 2025 uppger rektorn att hon fattat totalt 30 beslut om att utarbeta åtgärdsprogram under perioden den 1 augusti 2025 till den 12 december 2025. 20 av dessa beslut fattades efter Skolinspektionens uppföljningsbesök. Av kompletteringen

framgår vidare att rektorn fattat 38 beslut om att inte utarbeta åtgärdsprogram.

Beslut om anpassad studiegång

I beslut den 3 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Gröna dalens arbete med att fatta beslut om anpassad studiegång då flera beslut om anpassad studiegång saknade uppgifter om vilka ämnen eller i vilken omfattning ämnen har anpassats för eleverna.

Huvudmannen har den 24 oktober 2025 redovisat vidtagna åtgärder. Som en del av redovisningen har huvudmannen, bland annat, inkommit med sex beslut om anpassad studiegång.

Huvudmannen uppger i redovisningen att under perioden den 3 juni 2025 till den 24 oktober 2025 har sex elever ett beslut om anpassad studiegång och att samtliga beslut tydligt anger vilka ämnen som avviker från ordinarie timplan.

Av de beslut om anpassad studiegång som huvudmannen inkommit med framgår det i ett beslut att en elev ska läsa ett mindre antal ämnen och att avvikelser görs i bland annat idrott och hälsa och slöjd. 120 av totalt 120 minuter i idrott och hälsa och 80 av totalt 80 minuter i slöjd. På frågan varför ämnena idrott och hälsa och slöjd står som avvikelser svarar representanterna för elevhälsan att det inte handlar om avvikelser och rektorn tillägger att det måste ha blivit fel. Av ett annat beslut om anpassad studiegång framgår det att en elevs undervisning ska koncentreras till ett antal ämnen men det finns ingen information i beslutet gällande om eleven ska läsa enligt timplanen i dessa ämnen eller inte. Representanterna för elevhälsan och rektorn uppger att eleven ska läsa enligt timplanen i de angivna ämnena och att det även här måste ha blivit fel i beslutet. Av fyra beslut om anpassad studiegång framgår att elevernas undervisning ska koncentreras till ett visst antal ämnen och att eleverna inte alls läser andra ämnen. Rektorn uppger i intervju att avvikelserna behöver förtydligas och att det finns flera representanter i elevhälsan som behöver stöttas i hur beslut om anpassad studiegång ska skrivas.

Huvudmannen har den 8 december 2025 inkommit med sex reviderade beslut om anpassad studiegång. Av de reviderade besluten om anpassad studiegång framgår i vilken omfattning, minuter per vecka, avvikelser gjorts i olika ämnen.

Särskilda stödåtgärder i förskoleklass

I beslut den 3 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i skolans arbete med särskilda stödåtgärder i förskoleklass då det framkom att en elev i förskoleklass gavs enskild undervisning i en särskild

undervisningsgrupp trots att dessa stödåtgärder inte är tillämpliga för elever i förskoleklass.

Av huvudmannens redovisning samt av intervjuer med representanter för elevhälsan och rektorn framkommer att det vid tiden för uppföljningsbesöket inte fanns någon elev i förskoleklass som hade ett åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning, i form av distansundervisning eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning om elevs behov av särskilt stöd visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning

som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. (3 kap. 12 § skollagen)

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Ett beslut om åtgärdsprogram som fattas av rektorn enligt 3 kap. 9 § skollagen får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd (28 kap. 16 § skollagen, 33 § förvaltningslagen).

Skolinspektionens bedömning

Anmäla behov av särskilt stöd

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav gällande att anmäla elever i behov av utredning av särskilt stöd till rektorn. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att verksamheten vid Gröna dalen fortsatt inte lever upp till författningarnas krav avseende att utreda elevers behov av särskilt stöd.

Av utredningen framgår att rektorn inte startat en utredning gällande 42 av 150 anmälningar av elevers behov av särskilt stöd. Rektorn förklarar detta med att eleverna inte uppnått betygskriterierna på grund av att de missat ett prov samt att eleverna inte givits extra anpassningar innan de anmälades för utredning av behov av särskilt stöd.

Av skollagen framgår att när en elev har anmälts för behov av en utredning om särskilt stöd ska rektorn skyndsamt starta en sådan utredning. En sådan utredning kan vara olika omfattande, men den ska avslutas med ett beslut om åtgärdsprogram eller om att inte upprätta åtgärdsprogram. Om en elevs behov inte utreds alls, eller inte utreds skyndsamt, riskerar elever helt eller i vart fall under en viss tid, bli utan det särskilda stöd som eleven kan ha rätt till. Att elevens behov av särskilt stöd utreds är en förutsättning för att skolan ska kunna vidta åtgärder som är adekvata och kopplade till elevens behov av stöd.

Att rektorn inte startat en utredning gällande alla elever som anmälts för utredning av behov av särskilt stöd är en brist.

Beslut om särskilt stöd

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Håbo kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller att fatta beslut om särskilt stöd. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslut om anpassad studiegång

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilda stödåtgärder i förskoleklass

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Håbo kommuns verksamhet vid Gröna dalen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller utredning om behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Håbo kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister**Extra anpassningar****Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

I beslut den 3 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Gröna dalens arbete med extra anpassningar då det framkom att det fanns mellan två till tio elever per klass på högstadiet som inte gavs de extra anpassningar som de var i behov av.

Huvudmannen har den 24 oktober 2025 redovisat vidtagna åtgärder. Huvudmannen uppger i redovisningen att skolan vid tre tillfällen, den 13 juni 2025, den 12 augusti 2025 och den 25 september 2025, har haft informationsmöten med all personal gällande skollagens bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd.

Lärare som undervisar i årskurserna 4–6 uppger i intervju att elever ges de extra anpassningar de är i behov av men tillägger att lärarna alltid kan göra mer. Lärare som undervisar i årskurserna 7–9 uppger att det har blivit tydligare för lärarna hur de ska strukturera upp arbetet med extra anpassningar i klassrummet men tillägger att det är upp till lärarna själva att lösa elevers behov av extra anpassningar. En lärare uppger att de extra anpassningar som går att genomföra i klassrummet inte är tillräckliga för alla elever.

Representanter för elevhälsan och rektorn uppger vid intervju att eleverna ges de extra anpassningar som de är i behov av. Rektorn uppger dock att det finns lärare på skolan som behöver stöd i vad extra anpassningar innebär och vad som förväntas av lärare i arbetet med att ge elever extra anpassningar.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utredning av frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I beslut den 3 juni 2025 bedömde Skolinspektionen att det fanns brister i Gröna dalens arbete med att utreda elever med upprepad eller längre frånvaro då skolan endast genomförde enklare kartläggningar av orsakerna till elevernas frånvaro och då rektorn inte såg till att skyndsamt starta utredningar för elever med en upprepad eller längre frånvaro.

Huvudmannen har den 24 oktober 2025 redovisat vidtagna åtgärder. Som en del av redovisningen har huvudmannen, bland annat, inkommit med fem frånvaroutredningar som genomförts på skolan.

Huvudmannen uppger i redovisningen att 59 elever har haft en frånvaro som överstiger 20 procent under perioden den 3 juni 2025 till den 24 oktober 2025. Rektorn har i 24 fall startat en utredning gällande orsakerna till elevens frånvaro.

I intervju med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det finns månatliga avstämningsperioder för elevfrånvaro på skolan och att det finns en arbetsgång enligt följande. Mentorn följer upp elevernas frånvaro och i det fall en elevs frånvaro överstiger 20 procent startar mentorn en frånvarokartläggning. Lärare som undervisar i årskurserna 7–9 uppger att de mot bakgrund av vad som framkommer i samtal med elev och elevens vårdnadshavare genomför åtgärder inom ramen för extra anpassningar under kartläggningsfasen. Om elevens närvaro inte ökat till nästkommande avstämning anmäler läraren eleven till elevhälsan så att rektorn kan se till att en utredning av elevens frånvaro kan startas. Rektorn uppger att hon får kännedom om elever med en upprepad eller längre frånvaro under samrådsmöten och under elevhälsoteamets möten då kuratorn brukar lyfta de elever som har en upprepad eller längre frånvaro. Vidare uppger rektorn att hon startar en frånvaroutredning beroende på vad som framkommit av den kartläggning som mentorn genomfört.

Lärare, representanter för elevhälsan och rektorn uppger att det är skolans kurator som genomför frånvaroutredningarna. Kuratorn uppger att utredningen berör områdena skola, individ och hälsa samt familj och fritid. Kuratorn samlar även in information från elevens mentor. När utredningen är klar görs en analys och bedömning som diskuteras på elevhälsoteamets möten där elevhälsan tar ställning till om det behövs göras något ytterligare för att öka elevens skolnärvaro. Ibland kan det framkomma att en utredning av om behov av särskilt stöd behöver startas. Kuratorn följer upp utredningen och ser om frånvaron ökat eller minskat. Har frånvaron ökat kan det bli aktuellt med en skolpliktsanmälan eller, om det finns oro för att eleven far illa i hemmet, en orosanmälan till socialtjänsten. Rektorn uppger i intervju att hon säkerställer att frånvaroutredningar startas genom hennes deltagande på elevhälsoteamets möten och att kuratorn har ett riktat arbete gällande att månatligen följa upp och stämma av elevers frånvaro.

Rättslig reglering

Om en elev har upprepad eller längre frånvaro ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt

utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare samt med elevhälsan.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen. (7 kap. 19a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Charlotte Rosengren

Beslutsfattare
Signerat av: Charlotte Rosengren

X Åsa Jansson

Föredragande
Signerat av: Åsa Jansson

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Elin Jägervall Tornebjör och Fanny Malmqvist deltagit.